

Initialer: ANE

Sag: 306-2011-2059

Dok.: 306-2016-109485

Oprettet: 21. april 2016

Evaluering/redegørelse om frikommuneforsøget med udvidede partnerskabsaftaler - social ansvarlighed som konkurrenceparameter

Odsherred Kommune har siden 2013 arbejdet aktivt med sociale klausuler.

Odsherred Kommunes Økonomiudvalg besluttede i januar 2013, at der opstilles krav til sociale klausuler over for virksomheder og leverandører, som anvendes i forbindelse med udbud og indkøbsopgaver i Odsherred Kommune, og at virksomhederne skal sandsynliggøre over for kommunen, at de opfylder betingelserne.

Center for Økonomi, Udbud og Indkøb, har umiddelbart herefter arbejdet med konkretisering af operationalisering af Økonomiudvalgets beslutning, og udarbejdet forslag til "Sociale klausuler for indkøb og udbud i Odsherred Kommune gældende for 2013" i overensstemmelse med Tilbudsloven og EU-udbudsdirektiv og senere med Konkurrence og Forbrugerstyrelsens vejledning af 2013: Sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler (inkl. "følg eller forklar"-princippet), og jf. erhvervsuddannelseslovene.

Oplægget blev - efter høring hos LO og Odsherred Erhvervsråd - herefter godkendt af Økonomiudvalget i marts 2013 og gældende 1 år ad gangen og frem til 2016 med følgende indhold:

1. Persongruppen elever, lærlinge og praktikanter:

- Sociale klausuler anvendes ikke i bygge- og anlægsopgaver under kr. 150.000 (defineret som "regningsarbejde" i kommunens Udbudspolitik for bygge- og anlægsarbejder), idet disse opgavers størrelse og varighed ikke berettiger til anvendelse af sociale klausuler
- Sociale klausuler indgår i alle bygge- og anlægsopgaver, hvor der anvendes underhåndsbud fra op til 3 tilbudsgivere. For disse opgaver anvendes optagelse på en positivliste som et mindstekrav/forudsætning for at give underhåndsbud
- Sociale klausuler indgår som konkrete krav i alle licitationer og/eller EU-udbud af bygge- og anlægsopgaver. Klausulerne udformes i det konkrete tilfælde, således at kravene er proportionale med den konkrete udbudsopgave
- Sociale klausuler indarbejdes i udbud på vare- og tjenesteydelser, når dette er relevant. Mulighederne begrænser sig på vare- og tjenesteydelser primært til større tjenesteydelser og konkurrenceudsættelse af driftsopgaver.
Sociale klausuler indarbejdes ikke i udbud på vare- og tjenesteydelser i fællesforpligtende aftaler, SKI-aftaler eller aftaler indgået med indkøbsfælleskab (FUS).

Kommunens udgangspunkt er, at 20% af arbejdstyrken hos leverandøren på den vundne opgave skal udgøres af elever eller lærlinge, jf. erhvervsuddannelseslovene. Med dette kontraktkrav sikres øget oprettelse af praktikpladser indenfor navnlig de traditionelle håndværkerfag, hvor der ifølge EUC Nordvestsjælland (fortsat) aktuelt er ca. 40-60% ledighed på praktikdelen i virksomheden som led i skoleforløbet.

2. Grundlæggende arbejdsretlige forpligtelser:

Leverandøren skal overholde grundlæggende regler om sikring og forbedring af arbejdstageres forhold på arbejdspladsen, jf. De Forenede Nationers ILO-konventioner, herunder:

- Tvangsarbejde (ILO-konvention nr. 29 og 105)
- Diskrimination i ansættelsen (ILO-konvention nr. 100 og 111).
- Mindstealder for ansættelse samt forbud mod og afskaffelse af de værste former for børnearbejde (ILO-konvention nr. 138 og 182)
- Organisationsfrihed og ret til kollektive forhandlinger (ILO-konvention nr. 87, 98 og 135)
- Sikkert og sundt arbejdsmiljø (ILO-konvention nr. 155).

Listen over grundlæggende regelsæt er ikke udtømmende.

3. Arbejdsklausuler:

Odsherred Kommune ønsker at forebygge mod social dumping ved at sikre medarbejderens forhold på arbejdspladsen i henhold til danske standarder og overenskomster.

Leverandøren skal under henvisning til ILO-konvention nr. 94 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter yde de arbejdstagere, der er beskæftiget med den udbudte opgave, løn, særlige ydelser, arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art inden for vedkommende fag på det sted eller område, hvor arbejdet udføres. Leverandøren skal på anmodning kunne godtgøre, at denne opfylder ovennævnte betingelser.

4. Kædeansvar

Kommunen godkender generelt brug af underleverandører i udbud og indkøb af bygge- og anlægsopgaver samt vedr. vare- og tjenesteydelser, idet hovedleverandøren dog hæfter umiddelbart for eventuelle svigt i underleverandørens forpligtelser, herunder opfyldelse af sociale klausuler.

I relation til kommunens tildelte frikommuneforsøg vedr. partnerskabsaftaler og sociale klausuler som konkurrenceparameter 2012-2015, tiltrådte Økonomiudvalget i marts 2013 Udbud og Indkøbs vurdering, at det ikke var nødvendigt at ansøge Erhvervsministeriet om godkendelse af anvendelse af sociale klausuler i den foreslåede form, da denne ikke fandtes i strid med reglerne i hverken Tilbudsloven, som Erhvervsministeriet evt. kan dispensere fra i forbindelse med frikommuneforsøget, eller i EU-udbudsdirektivet.

Kommunen har således i 2013-2016 arbejdet med sociale klausuler "på egen hånd" og med overvejende succes og genhør - også i det lokale erhvervsliv hidtil. Udover bygge- og anlægssager både under og over tærskelværdierne, har der f.eks. også været stillet krav om praktikpladser for elever og lærlinge i konkurrenceudsættelser af håndværkerydelser samt i park og vej opgave.

Odsherred Kommune er p.t. i 2. kvartal 2016 i gang med at evaluere nuværende indkøbs- og udbudspolitik med henblik på at udforme en ny samlet politik, hvori indgår sociale klausuler, og en nytænkning og/eller eventuel udvidelse af persongruppen af borgere, som skal ind på arbejdsmarkedet.

Odsherred Kommune henviser til følgende link <http://www.odsherred.dk/erhverv/leverandoer-til-kommunen/sociale-klausuler>

Kommunen har herudover netop implementeret leverandørportalen Processio Comdia. Heri indgår features, som yderligere fremadrettet tydeliggør og muliggør kommunens politik, konkrete krav over for erhvervslivet samt ikke mindst statistisk mere præcis opfølgning på opnåede resultater / antal krævede lærlingepladser og lignende.